

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **B. B.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, advokátem, se sídlem Ověnecká 78/33, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 2. 2020, č. j. 41 Az 1/2020 – 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci JUDr. Marošovi Matiaškovi, se sídlem Ověnecká 78/33 Praha **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2019, čj. OAM-881/ZA-ZA12-P16-2019, kterým žalovaný dle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany.

[2] Stěžovatel podal dne 6. 10. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Z dokladu (potvrzení) o zajištění ubytování ze dne 21. 5. 2019 vyplynulo, že mu bude poskytnuto ubytování na území České republiky na neomezenou dobu na adrese H. X56, n. S. 56, X Ž. Tutéž adresu označil i v žádosti o odchod do soukromí ze dne 10. 10. 2019 jako adresu privátu. Přípisem ze dne 7. 11. 2019 žalovaný předvolal stěžovatele k pohovoru na den 29. 11. 2019; toto předvolání mu bylo doručováno na adresu n. S. 56, X Ž.; jelikož nebyl zastižen, byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo mu na této adrese zanecháno poučení; zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 11. 11. 2019. Vzhledem k tomu, že si zásilku ve lhůtě nevyzvedl, byla dne 23. 11. 2019 vrácena žalovanému. Stěžovatel se uvedeného dne

v 9:00 hodin nedostavil k pohovoru v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany; žalovaný proto řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. d) zákona o azylu zastavil.

[3] V žalobě stěžovatel namítal, že napadeným rozhodnutím a jemu předcházejícím správním řízením byl zkrácen na svých právech, neboť sice měl hlášen pobyt na adrese H. X56, n. S. 56, X Ž., avšak z osobních a finančních důvodů se pohybuje především v Praze, kde pobývá u známých; jelikož očekával předvolání k pohovoru, obrátil se na držitele poštovní licence (Českou poštu), aby si zajistil zaslání písemností v době od 16. 10. 2019 do 16. 12. 2019 na adresu, kde si může poštovní zásilky přebírat a má označenu poštovní schránku, tedy na adresu S. 2051/4, X P. 4. Na tuto adresu mu však předvolání doručeno nebylo, přestože držitel poštovní licence musel vědět, na jakou adresu si přeje písemnosti doručovat; nemohla tedy nastat fikce doručení předvolání k pohovoru předvídaná v § 24 odst. 3 zákona o azylu a nebyl dán ani důvod pro zastavení řízení.

[4] Krajský soud poukázal na právní úpravu doručování dle zákona o azylu, odkázal rovněž na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu; vypořádal přezkoumatelným způsobem veškeré námitky stěžovatele, přičemž postup žalovaného shledal souladný se zákonem, proto žalobu zamítl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že ji podává z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., aniž by však konkretizoval, co dle jednotlivých ustanovení krajskému soudu vytýká. Domnívá se, že v případě podání není na místě posuzovat podmínky přijatelnosti tak, jak jsou stanoveny v § 104a s. ř. s., neboť se v daném případě nejedná o meritorní rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Obsahově shodné námitky uplatnil stěžovatel rovněž v žalobě. Uvádí, že si je vědom právní úpravy týkající se doručování, nicméně má za to, že žalovaný i krajský soud měli při rozhodování přihlédnout k významu řízení pro stěžovatele, jakož i k jeho specifickému postavení (cizinec, bez právního zastoupení, neznalý právního řádu České republiky ani jazyka, ve kterém se vede řízení). Poukazuje na skutečnost, že úkon pohovoru v řízení o udělení mezinárodní ochrany má zcela specifický charakter ve srovnání s jinými obdobnými instituty obsaženými v právních předpisech upravujících správní řízení; odlišnost spočívá zejména v tom, že na základě tohoto úkonu je následně posuzována celá žádost cizince, kdy údaje jím v průběhu pohovoru uvedené do značné míry určují, zda má či nemá daná osoba nárok na udělení mezinárodní ochrany; prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany stát dodržuje své mezinárodněprávní závazky vyplývající z příslušných úmluv a konvencí. Pokud by tedy v jednotlivých případech nedošlo k meritornímu posouzení žádosti cizince o mezinárodní ochranu na základě čistě procesních ustanovení zákona, nebylo by možno ani ověřit, zda stát skutečně naplňuje své závazky spočívající v dodržování zásady non-refoulement; mohlo by tedy potenciálně dojít i k porušení čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, případně např. čl. 2 či 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatel má za to, že současná právní úprava § 25 písm. d) zákona o azylu nemůže být interpretována způsobem, který by umožňoval zastavení řízení v důsledku nedostavení se k pohovoru, protože cizinci nebylo jeho konání z vysvětlitelných důvodů známo. Takový postup by byl v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

pokračování

[6] Dle stěžovatele i v řízení o udělení mezinárodní ochrany je správní orgán povinen vést řízení tak, aby byly dodrženy základní zásady správního řízení, má za to, že tyto zásady se dostávají do popředí o to více v kontextu řízení o mezinárodní ochraně, které má pro žadatele a jejich život zcela zásadní význam. Stěžovatel se domnívá, že zastavením řízení z důvodů nedostavení se k pohovoru nemohla být naplněna zásada zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť stěžovatel se nemohl ve věci vůbec vyjádřit. Došlo rovněž k zásahu do jeho práva být informován včas o úkonu správního orgánu, kdy mu v důsledku toho nebylo umožněno uplatnit efektivně svá práva a hájit své zájmy. Stěžovatel uvádí, že již v řízení před krajským soudem poukazoval na skutečnost, že se o vedení řízení aktivně zajímal, když se sám osobně dostavoval průběžně na pracoviště správního orgánu (naposledy dne 19. 12. 2019) a ptal se na stav řízení, nikdy mu však nebylo sděleno, že by se ve věci měl konat úkon pohovoru. To svědčí o jeho procesní aktivitě a skutečnosti, že v žádném případě nebylo jeho záměrem vedení řízení mařit či neposkytovat správnímu orgánu potřebnou součinnost. Stěžovatel uvádí, že při neúspěšném doručení předvolání k pohovoru se nabízel doručování ze strany správního zopakovat, případně učinit další kroky ke zjištění aktuální doručovací adresy stěžovatele. Dle názoru stěžovatele se zastavení řízení jeví jako značně účelové a ze strany správního orgánu plánované, neboť pohovor byl nařizen na den 29. 11. 2019, přičemž ve stejný den došlo k vydání rozhodnutí o zastavení řízení. Vzhledem k tomu, že správní orgán má podle § 23 odst. 4 zákona o azylu v případě, že se žadatel o udělení mezinárodní ochrany nedostaví k pohovoru, pořizovat o této skutečnosti dále záznam, jeví se takto rychlý sled událostí a úkonů ve správním řízení stěžovateli tak, že správní orgán již dopředu presumoval, že stěžovatel se pohovoru nezúčastní a tím pádem bude dán důvod pro zastavení řízení.

[7] Nejvyšší správní soud podotýká, že obsahově shodné námitky uplatnil stěžovatel rovněž v žalobě.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na správní spis, z něhož je zřejmé, že vycházel z řádně zjištěného skutkového stavu a postupoval zcela v souladu se zákonem. Kasační stížnost navrhuje zamítnout.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Na uvedeném nic nemění ani fakt, že se nejedná u správního orgánu o rozhodnutí meritorní; v tomto směru je námitka stěžovatele stran (ne)aplikace § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[10] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní

ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně. Nebyl shledán ani důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu. Soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Kasační stížnost je pro výše uvedené podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[12] Žalovaný, potažmo krajský soud vycházeli z řádně zjištěného skutkového stavu věci, který má oporu ve správním spise, přičemž správní rozhodnutí bylo vydáno bez jakéhokoliv projevu libovůle. Spekulace stěžovatele o účelovém zastavení řízení nemají žádné opodstatnění. Skutečnost, že se stěžovatel v určený den nedostavil k pohovoru v 9.00 hod., nebrání tomu, aby v týž den mohlo být vydáno rozhodnutí o zastavení řízení, neboť takový jediný výsledek zákon o azylu v § 25 písm. d) předvídá.

[13] Ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatel dne 10. 10. 2019 požádal o odchod z Pobytového zařízení v Zastávce do soukromí; na základě této žádosti došlo v souladu s § 77 zákona o azylu ke změně místa jeho hlášeného pobytu na adresu H. X56, n. S. 56, Ž. Žádnou jinou adresu v průběhu řízení žalovanému neoznámil, proto žalovaný zcela v souladu s § 24 odst. 1 zákona o azylu doručoval předvolání k pohovoru na den 29. 11. 2019, právě na tuto adresu. Z § 24 odst. 3 zákona o azylu pak vyplývá, že „*pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastížen, doručovatel písemnost uloží v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.*“ Žalovaný postupoval zcela v intencích zákona, písemnost byla řádně doručována, poté byla uložena na poště, přičemž v úložní době si ji stěžovatel nevyzvedl.

[14] Právní úprava doručování dle § 24 zákona o azylu zajišťuje, že žadatel o mezinárodní ochranu má po celou dobu řízení možnost přebírat zásilky buď v azylovém zařízení, nebo v jiném místě hlášeného pobytu, které si zvolí; v takovém případě však musí respektovat pravidla součinnosti. Pokud stěžovatel z nesprávného postupu viní Českou poštu, je třeba dodat, že ryze soukromoprávní vztah mezi stěžovatelem a Českou poštou nemůže nijak zavazovat žalovaného; k argumentaci, že měl s držitelem poštovní licence sjednat službu spočívající v přeposílání zásilek na jinou svou adresu, je třeba poznamenat, že tato skutečnost je zcela irelevantní, neboť nic nezměnila na povinnosti žalovaného doručovat písemnosti na adresu místa, které si stěžovatel sám dobrovolně stanovil jako místo pobytu. Pokud chtěl stěžovatel docílit toho, aby mu žalovaný doručoval písemnosti

pokračování

na jinou adresu, měl tuto adresu oznámit žalovanému, nikoli České poště. K obdobným závěrům dospěl také Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2010, č. j. 1 As 10/2010 - 47, dále lze stran doručování v azylovém řízení odkázat na rozsudky NSS sp. zn. 2 Azs 68/2018, sp. zn. 2 Azs 4/2013, sp. zn. 7 Azs 271/2004, sp. zn. 4 Azs 104/2005, sp. zn. 5 Azs 16/2004, sp. zn. 4 Azs 278/2004, sp. zn. 2 Azs 258/2004 , etc.

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě napadeného rozsudku neshledal žádné pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, jež je jednotná, ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[16] Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud přistoupil k projednání kasační stížnosti v souladu s § 56 odst. 3 s. ř. s. přednostně, nerozhodoval již samostatně o odkladném účinku, neboť rozhodování o něm by bylo již zjevně nadbytečné, resp. bezpředmětné.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[18] Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupce; v takovém případě hradí odměnu a náhradu hotových výdajů stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu a náhradu hotových výdajů podle vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), za dva úkony právní služby [příprava a převzetí zastoupení, podání kasační stížnosti - § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu] a 2x paušální částkou náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty částka 6800 Kč se zvyšuje dle § 57 odst. 2 s. ř. s. o DPH ve výši 21%, celkem tedy činí 8228 Kč, tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu